

Рівненський державний гуманітарний університет

Кафедра екології, географії та туризму

Вознюк Олександра Олегівна

**Особливості оформлення та ризику при переміщенні через митний кордон
України замороженої плодоовочевої продукції**

Автореферат

дипломної роботи

на здобуття освітнього ступеня – магістр

Спеціальність 101 Екологія

Рівне - 2020

Магістерська робота є рукопис.

Роботу виконано в Рівненському державному гуманітарному університеті, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: **Лико Сергій Михайлович**, кандидат сільськогосподарських наук, професор кафедри екології, географії та туризму Рівненського державного гуманітарного університету

Рецензент: **Сачук Роман Миколайович**, к.вет.н., директор Дослідної станції епізоотології Інституту ветеринарної медицини НААН України

Захист відбудеться __ січня 2020 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні ДІК в Рівненському державному гуманітарному університеті за адресою: 33000, м. Рівне, вул. Пластова, 31

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Світовий ринок заморожених овочів та фруктів зростає і це створює суттєві можливості розвитку новим гравцям. Зокрема, протягом останніх п'яти років європейський імпортерний ринок заморожених овочів та фруктів у грошовому еквіваленті зріс на 5%, а у 2018 році сягнув 5,5, млрд євро.

Як зазначають аналітики Ради з питань експорту продовольства, вартість імпорту зростала інтенсивніше за його фізичні обсяги, що пояснюється стабільним подорожчанням продукції – внаслідок стабільного попиту з боку європейського споживача та тимчасового дефіциту продукції на ринку.

Рушієм росту стало й збільшення споживання замороженої продукції, зокрема у ЄС, який імпортує значні її обсяги для приготування напівфабрикатів, молочних і кондитерських виробів.

Найбільшими європейськими споживачами заморожених фруктів і овочів (понад 50% обсягу) є Італія, Німеччина та Франція.

Загалом на світовому ринку заморозки найпопулярнішими є гриби, солодкий перець, артишоки і спаржа, однак попит на заморожені ягоди (малину, ожину, чорницю) теж динамічно росте.

Предметом роботи є процедура митного оформлення .

Об'єктом дослідження є процес проведення оформлення та перевірки замороженої плодоовочевої продукції при перетині кордону України.

Метою роботи є здійснення аналізу митного оформлення замороженої плодоовочевої продукції та оцінки ризиків щодо переміщення замороженої плодоовочевої продукції через митний кордон України.

Відповідно до мети досліджень у процесі виконання роботи визначено наступні **завдання**:

- ознайомитись з соціально-економічними чинниками формування ринку швидкозаморожених плодоовочевих товарів;

- проаналізувати законодавчо-нормативну базу щодо особливостей переміщення через митний кордон України замороженої плодоовочевої продукції;

- ознайомитись з видами замороженої плодовоовочевої продукції, які переміщуються через митний кордон України;

- опрацювати державне регулювання імпорту та експорту товарів через митний кордон України;

- проаналізувати дані сумарного обсягу експорту та імпорту замороженої плодовоовочевої продукції;

- ознайомитися з процедурою митного контроль за переміщенням замороженої плодовоовочевої продукції;

- дослідити декларування замороженої плодовоовочевої продукції митним органом України;

- дослідити законодавчу процедуру визначення ризиків при переміщенні через митний кордон України замороженої плодовоовочевої продукції.

Написання роботи проводилося шляхом аналізу чинної законодавчої бази України про переміщення товарів через державний кордон України, а також з врахуванням публічної інформації, опублікованої на сайтах державних органів влади.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

РОЗДІЛ 1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАМОРОЖЕНОЇ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Основними соціально-економічними чинниками, які зумовили формування ринку швидкозаморожених плодоовочевих товарів є:

- модифікація соціальних течій і збільшення чисельності працюючих жінок, що сприяє зростанню питомої ваги заморожених продуктів у харчовому раціоні більшості молодих сімей;

- географічне розташування (мешканці великих міст мають значно більше можливостей для придбання заморожених продуктів);

- забезпеченість домашнього господарства холодильним обладнанням з температурою заморожування -18°C ;

- широкий асортимент представленої швидкозамороженої продукції та зростання в її обсязі готових страв, салатів та напівфабрикатів.

Швидкозаморожені плоди та овочі, порівняно з продуктами, отриманими іншими способами консервування, мають низку переваг. Їх можна розділити на дві групи, а саме: ті, які споживач відчуває, та ті, які не відчуває.

До першої групи відносяться: збереження вихідних сенсорних властивостей сировини; економія часу на приготування страв (затрати часу на приготування заморожених овочів у 8-15 разів менші, ніж свіжих); розмір порції, спосіб упакування та зручність приготування; економність використання замороженої рослинної продукції (упаковки із замороженою продукцією містять чисті, естетично нарізані овочі, фрукти без неїстівних частин. У свіжих овочах неїстівна частина досить вагома (у зеленому горошку – 20-30 %, квасолі – 15-30 %, гарбузі – 30%); широкий асортимент продукції незалежно від сезонності виробництва.

До другої групи переваг відносяться: збереження харчової та біологічної цінності протягом тривалого терміну зберігання; санітарно-гігієнічні показники замороженої продукції.

За смаковими властивостями швидкозаморожені плоди та овочів практично не відрізняються від свіжих, зберігають всі натуральні властивості. Продукти розфасовані, дозовані, що дуже зручно для споживачів. Для торгівлі та

громадського харчування дані продукти є стратегічними, оскільки не вимагають додаткової уваги та затрат під час зберігання та завжди готові до використання і споживання. Для приготування страв із заморожених плодів та овочів необхідно витратити мінімум часу і праці.

Технологія швидкого заморожування відкриває нові перспективи. Вона виводить бізнес на вищий щабель його розвитку. Швидке заморожування дозволяє відстрочити реалізацію сільськогосподарської продукції у часі та перенести місце реалізації у просторі. Це своєрідний транспорт, який розширює сферу збуту продукції не тільки у регіоні його вирощування і сезонах збору, а і в інших регіонах і сезонах

Останнім часом вітчизняний ринок замороженої плодоовочевої продукції знаходиться у стадії інтенсивного розвитку. Така тенденція пояснюється зростанням об'ємів виробництва плодоовочевої продукції, прискорення ритму життя, підвищення рівня доходів населення, що спричинило за собою зміну раціону харчування споживачів. На сьогодні потреби вітчизняних споживачів у замороженій плодоовочевій продукції задовольняються лише на половину. Вітчизняний ринок заморожених плодів і овочів представлений в більшості іноземними виробниками, що значно знижує рівень конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників.

За інформацією продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (FAO), середній обсяг імпорту ЄС заморожених дрібних фруктів з третіх країн світу (не з країн ЄС) складає 526 млн. євро, зростаючи в середньому за 5 років на 0,7% на рік, що свідчить про те, що це великий і стабільний ринок. Середній обсяг експорту з України до ЄС становить 45,1 млн євро, займаючи 8,5% імпорту заморожених дрібних фруктів до ЄС. Імпорт заморожених дрібних фруктів до ЄС є висококонцентрованим та головним чином призначений для 5 країн, які мають дві третини всього імпорту: Німеччина (24%), Франція (14%), Бельгія (11%), Нідерланди (11%), Австрія (8%). Крім того, Польща (7%), Великобританія (5%) та Італія, Швеція та Іспанія (кожна по 3%) імпортують значні обсяги заморожених дрібних фруктів, тобто 10 країн-імпортерів ЄС складають більше 85% загального обсягу імпорту заморожених дрібних фруктів. Імпорт замороженої малини

становить майже половину обсягів імпортованих заморожених дрібних фруктів ЄС (240 млн.євро), заморожена полуниця (115 млн.євро), заморожена чорниця/лохина (92 млн.євро), заморожена ожина (43 млн.євро) та заморожена кисла вишня (29 млн.євро).

Однак, на ринку швидкозаморожених продуктів існує декілька основних проблем, які перешкоджають подальшому розвитку галузі:

- перша проблема полягає у відсутності сучасного вітчизняного устаткування для якісного очищення та заморожування плодоовочевої продукції. Основними виробниками і постачальниками такого устаткування як і раніше є компанії з Фінляндії, Швеції, Норвегії. Однак, це устаткування є дорогим і інколи недоступним для вітчизняного виробника.

- друга проблема взаємозалежна з першою – ринок заморожених продуктів в Україні достатньо – молодий і практично відсутні фахівці з технології заморожування, які здатні розвивати нові виробництва на практиці.

- третя проблема характерна для всієї харчової промисловості в цілому – складність залучення необхідних фінансових ресурсів для подальшого розвитку.

- четверта проблема - це висока залежність формування ціни на продукцію від врожаю і попиту.

Ці проблеми є суттєвим бар'єром на шляху розвитку галузі перероблення плодів та овочів шляхом заморожування

РОЗДІЛ 2. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ПЕРЕМІЩЕННЯМ ЗАМОРОЖЕНОЇ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі комплексно впливає на обсяги сум нарахованого мита на товари, що є об'єктом експортно - імпортних операцій. Слід зазначити, що комплексність впливу тарифного регулювання проявляється у потребі визначення митної вартості товару, з якої нараховуватимуться суми мита, коду товару відповідно до товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності та країни походження, що суттєво впливає на застосування окремих ставок мита до певних товарів.

Законом України «Про митний тариф України» визначено порядок формування і застосування митного тарифу України при ввезенні або вивезенні товарів та обкладання їх митом. Систематизований звід ставок мита єдиний для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форм власності, організації господарської діяльності та територіального розташування, за винятком випадків, передбачених законами України та її міжнародними договорами.

Нетарифне регулювання як комплекс адміністративних державних заходів суттєво впливає на здійснення зовнішньоторговельних операцій та віддзеркалює реалії державної політики України стосовно товарів, які перетинають митний кордон у процесі експортно-імпортних операцій. Місце нетарифного впливу на процедуру митного оформлення визначено Митним кодексом України, де зазначено, що, крім митного, товари можуть підлягати санітарно-ветеринарному. Водночас зазначено, що митне оформлення може бути завершено тільки після закінчення зазначених видів контролю.

Нетарифне регулювання імпортних операцій при переміщенні замороженої продукції відбувається при виконанні таких обов'язкових умов:

1. Всі підконтрольні та підкарантинні матеріали, що поступають з-за кордону і які пройшли фітосанітарний контроль на прикордонно-перепускному пункті, підлягають вторинному карантинному догляду, а при необхідності - лабораторній експертизі в місці призначення. При виявленні карантинних об'єктів вантажі підлягають очистці або знезараженню, в разі необхідності - знищенню.

2. Сертифікат про походження. Заповнення сертифіката здійснюється в трьох примірниках (перший є оригіналом, другий і третій - копіями). Сертифікат повинен містити конкретні відомості про заморожену плодоовочеву продукцію, на який він виданий, а саме: кількість місць і вид упаковки, опис продукції, вагу бруто й нетто. Крім того, зазначаються найменування та адреси відправника/експортера й одержувача/імпортера, засоби транспортування й маршрут прямування (наскільки це відомо), номер сертифіката; його форма; країна, що видала, і країна, для якої цей сертифікат видано найменування органу, уповноваженого відповідно до національного законодавства країни походження

товару, дату видачі сертифіката, прізвище, ім'я та по батькові і підпис посадової особи, що оформила сертифікат, відбиток печатки цього компетентного органу. Форма сертифікату різних країн може відрізнятися одна від одної, але основні вище перераховані відомості містить кожний сертифікат про походження. Строк дії сертифіката форми не може перевищувати 12 місяців від дати його видачі. У разі втрати сертифіката про походження допускається подання митному органу офіційно завіреного дубліката сертифіката.

3. Додатковою підставою для митного оформлення, є наявність на тарі відомостей про назву продукту, масу, склад, вміст хімічних речовин або сполук, енергомісткість, дату граничного строку використання, умови зберігання, найменування та адреса виробника. Забороняється ввезення в Україну імпортованих харчових продуктів без маркування державною мовою України.

Варто зазначити, що до лютого 2019 року у пунктах пропуску необхідно було проходити також санітарно-карантинний, екологічний та радіологічний контролю. Проте відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.02.2019 № 94 внесені зміни до пункту 7 Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю, якою скорочено перелік видів контролю, які здійснюються у пунктах пропуску через державний кордон та пунктах контролю.

Документ ухвалено для реалізації положень Закону № 2530 щодо запровадження механізму «єдиного вікна».

З переліку видів контролю виключено санітарно-карантинний, екологічний, радіологічний контролю та контроль за переміщенням культурних цінностей через державний кордон.

Митний контроль товарів, транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, що затверджуються Кабінетом Міністрів України. Технологічна схема пропуску через державний кордон України - це встановлена обов'язкова для виконання послідовність операцій митного контролю та митного оформлення, а також дій посадових осіб підрозділів митного органу під час здійснення цих операцій.

Безпосередньо під час митного контролю партії замороженої плодоовочевої продукції здійснюється:

- перевірка правильності застосування валютного курсу;
- перевірка відповідності даних про банківські реквізити підприємства, зазначених в електронній копії митної, даним, які містяться в поданих документах і в переліку вповноважених банків України, що надсилається Держмитслужбою України митним органам;
- перевірка наявності за декларуванням замороженої плодоовочевої продукції у реєстрі товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, який ведеться Держмитслужбою України;
- перевірка правильності класифікації та кодування замороженої плодоовочевої продукції (згідно з поданими документами);
- перевірка правильності визначення митної вартості товарів. За наявності ДМВ - зазначення в ній у встановленому порядку рішення, прийнятого за результатами такої перевірки;
- перевірка надходження коштів суб'єкта ЗЕД на спеціальний рахунок митного органу та перевірка правильності заповнення граfi В ВМД;
- перевірка правильності визначення країни походження замороженої плодоовочевої продукції (згідно з поданими документами);
- перевірка правильності нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) за ВМД та застосування пільг у їх сплаті відповідно до законодавства;
- контроль своєчасності й повноти сплати податків і зборів;
- контроль і облік векселів, поданих суб'єктами ЗЕД під час митного оформлення товарів за ВМД;

За відсутності зауважень:

- списання сум податків і зборів (обов'язкових платежів) у порядку, встановленому законодавством України;
- заповнення граfi С ВМД, засвідчення записів у ній поставленням відбитка номерного штампа «Сплачено» (прямокутного штампа, що складається з двох полів і містить у лівому полі номер штампа, а в правому - назву митного органу,

напис «Сплачено», місце для підпису й дати) на всіх аркушах ВМД і заповненням його;

- внесення відомостей до електронної копії ВМД;
- проведення митного огляду, якщо документів, поданих декларантом, недостатньо для прийняття рішення про повноту та (або) достовірність відомостей, що перевіряються, або результати перевірки правильності класифікації та кодування замороженої плодоовочевої продукції, визначення країни походження.

З метою забезпечення вибіркової митного контролю шляхом застосування системи управління ризиками, поліпшення ефективності роботи Державної фіскальної служби України під час митного контролю та/або митного оформлення за рахунок застосування методів управління ризиками, у тому числі аналізу ризиків із використанням інформаційних технологій затвердженого наказом Міністерства фінансів України «Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» проводиться аналіз та оцінка ризиків, розроблення і реалізація заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю.

Індикаторами ризику як інструмент СУР за напрямом контролю класифікації товарів є при переміщенні замороженої плодоовочевої продукції через митний кордон України варто вважати наступні:

- опис, що не дозволяє класифікувати товар за заявленим кодом та/або ідентифікувати товар, його походження, характеристики, що впливають на вартість товару;
- опис товару не відповідає зазначеному коду УКТ ЗЕД;
- опис та назва повністю відповідають найменуванню товарного угруповання УКТ ЗЕД, проте конкретні характеристики товару, на підставі яких товар відносять до даного коду, не зазначаються;
- суперечність відомостей про опис товарів, зазначених у графі 31 митної декларації, відомостям, зазначеним в електронному інвойсі;

– в електронному інвойсі не наведено повну (детальну) інформацію про характеристики товарів, необхідну для їх ідентифікації та/або класифікації, якщо зазначення такої інформації передбачено нормативно-правовими актами України з питань державної митної справи;

– код товару у графі 33 МД відрізняється від коду товару, зазначеного у товаросупровідних і комерційних документах;

– опис та назва повністю відповідають найменуванню товарного угруповання УКТ ЗЕД, проте конкретні характеристики товару, на підставі яких товар відносять до даного коду, не підтверджуються документами, які подані до митного оформлення.

До індикаторів ризику у відомостях, що містяться в документах про походження товарів, можуть бути віднесені:

– наявність підчисток, а також виправлень та (або) доповнень, не засвідчених у встановленому порядку;

– проставлені в сертифікаті про преференційне походження відбитки печаток та (або) підписи осіб, а також зазначені адреси органів, уповноважених засвідчувати й видавати сертифікати, не відповідають інформації, наявній в органах доходів і зборів;

– відомості про країну походження товарів, вказані в документах про походження товарів, що не відповідають відомостям, зазначеним в інших документах, поданих до митного оформлення, або не дають змогу провести однозначну ідентифікацію товару стосовно декларованого;

– бланк та форма наданого документа про преференційне походження товарів не відповідає зразкам, наявним в органах доходів і зборів;

– не зазначена дата видачі або оформлення в документах про походження товару, відсутній реєстраційний номер сертифіката про преференційне походження;

– декларація про походження товару або декларація-інвойс (за винятком декларації, оформленої уповноваженим (схваленим) експортером) не підписана експортером;

– декларація-інвойс про преференційне походження оформлена експортером, який не має статусу уповноваженого (схваленого), якщо загальна фактурна вартість товарів перевищує 6000 євро;

– не заповнена графа сертифіката про преференційне походження товарів, яка обов'язкова для заповнення відповідно до вимог угод про вільну торгівлю;

– фактична кількість товару, зазначена в митній декларації, перевищує кількісні характеристики товару, вказані в документах про походження товарів (показник (відсоток) похибки ваги товару, визначеної відповідною угодою про вільну торгівлю);

– закінчився строк дії документа про преференційне походження товарів для цілей надання режиму вільної торгівлі;

– документ про походження товарів подано до митного контролю та оформлення особою, внесеною до переліку підприємств-резидентів, якою при декларуванні товарів подавались документи про походження товарів, визнані за результатами перевірки підробленими (фальсифікованими);

– документ про преференційне походження товарів може бути не визнано дійсним органами доходів і зборів для цілей надання товарам режиму вільної торгівлі у випадках, визначених відповідною угодою про вільну торгівлю.

Структура ризиків ЗЕД нараховує близько 150 їх видів ризиків; класифікуються вони по-різному: можуть бути загальними й операційними, тобто такими, що стосуються конкретного типу зовнішньоекономічної операції.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕМІЩЕННЯ ЗАМОРОЖЕНОЇ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

По території області проходить державний кордон протяжністю 434,2 км, у тому числі з Республікою Польща довжиною 229,6 км та з Республікою Білорусь довжиною 204,6 км.

На кордоні розташовано 12 пунктів пропуску:

- міжнародні пункти пропуску для автомобільного сполучення – 5: Устилуг, Ягодин, Доманово, Дольськ, Пулемець,

- міжнародні пункти пропуску для залізничного сполучення – 3: Володимир-Волинський (Ізов), Ягодин, Заболоття.

- міждержавні пункти пропуску для автомобільного сполучення – 1: Піща.

- місцеві пункти пропуску – 3: Гута, Самари, Тур. Відповідно до інформації головного управління Державної фіскальної служби у Волинській області

Пропуск осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон України у міжнародному пункті пропуску для автомобільного сполучення «Ягодин» здійснюється на підставі Технологічної схеми пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон у міжнародному пункті пропуску для автомобільного сполучення «Ягодин».

Тут здійснюється прикордонний та митний контроль замороженої плодоовочевої продукції. Прикордонний контроль – державний контроль, що здійснюється підрозділом охорони державного кордону, який включає комплекс дій і систему заходів, спрямованих на встановлення законних підстав для перетинання через державний кордон України замороженої плодоовочевої продукції.

Початком здійснення прикордонного контролю замороженої плодоовочевої продукції є момент подання особою паспортного, інших визначених законодавством документів для перевірки уповноваженій службовій особі впс «Рівне».

Прикордонний контроль вважається закінченим після надання уповноваженою службовою особою впс «Рівне» дозволу на перетинання державного кордону особою або після доведення до відома відповідної особи рішення про відмову у перетинанні державного кордону.

Митний контроль – сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

Митному контролю підлягають усі товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України.

Митний контроль замороженої плодоовочевої продукції здійснюється виключно органами доходів і зборів відповідно до законодавства, вибірково, у формах та обсязі, що визначені на підставі результатів системи управління ризиками. Не допускаються визначення форм та обсягів митного контролю іншими органами державної влади, а також участь їх посадових осіб у здійсненні митного контролю.

Митний контроль передбачає виконання органами доходів і зборів мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи.

Останніми роками попит на заморожену продукцію починає підвищуватися, і не лише в кількості певного виду, але й стосовно затребуваності на світових ринках.

Причина цього – зростання споживання овочів та фруктів у зимовий період, і не лише. З технологічної точки зору – це спосіб створити додану вартість і підвищити термін зберігання продукції. Окремо варто відзначити і зростаючий тренд на здорове харчування та вегетаріанство, оскільки заморожені продукти не втрачають вітаміни і поживні речовини. Така продукція буде більш актуальна в майбутньому, коли в умовах постійної зайнятості населенню просто буде ніколи приділяти час приготуванню сирих продуктів.

Україна входить до десятки найбільших експортерів ягід до ЄС (переважно у замороженому вигляді). Основна позиція експорту до ЄС - морожені чорниця, лохина, журавлина. Поставки морожених ягід до ЄС подвоїлися за два роки і сягають майже 40 тис.т., а свіжих ягід - 3 тис.т.

За інформацією Державної екологічної інспекції станом на 28.12.2018 року з Волинської області у 2018 році експортовано:

- Чорниці замороженої – 398,3 тонни (заготовлена в Київській, Житомирській та Рівненській областях);

- Чорниці замороженої – 443,5 тонни (заготовлена у Волинській області, відправники ТзОВ «Еміта», ТзОВ «Калина», ПП «Новофрост», ТзОВ «Проходо-М»);

- Брусниця – 40,7 тонни (ТзОВ «Еміта»);

- Гриби лисички (свіжі) – 59,6 тонни (ТзОВ «Еміта»);
- Гриби білі (свіжі) – 31,1 тонни (ПП «Герцет», ТзОВ «Елбі-Транс»);
- Плоди шипшини – 20 тонн (ТзОВ «Продхолод-М»);
- Журавлина (свіжа) – 17,4 тонни (ТзОВ «Еміта»).

Щодо ризиків, які виникають при переміщенні через митний кордон України замороженої плодоовочевої продукції варто зазначити наступне.

Протягом 2018 року Волинською митницею ДФС проводився постійний моніторинг митних оформлень, в частині перевірки правильності визначення митної вартості товарів, класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД та перевірки країни походження товарів, як в режимі он-лайн так і після завершення митного оформлення товарів, здійснювався аналіз правильності заповнення графі 31 митних декларацій в частині повноти внесення інформації, необхідної для ідентифікації та класифікації товарів.

За результатами проведених заходів із залучення резервів додаткові надходження митних платежів склали 4,5 відсотки до загальної суми податків по митниці, в т.ч. за напрямами роботи з контролю:

- митної вартості - 442058,28 тис. грн (з них 925,03 тис. грн за митної вартості замороженої плодоовочевої продукції);
- за класифікацією товарів - 2598,72 тис. грн (з них 153,14 тис. грн за класифікацією замороженої плодоовочевої продукції);
- за визначенням країни походження товарів – 3798,4 тис. гривень.

Протягом 2018 року в результаті контролю за правильністю визначення митної вартості товарів митницею прийнято 1473 рішення про коригування митної вартості товарів, за якими донараховано митних платежів в сумі 16,36 млн гривень (173,048 тис. грн для замороженої плодоовочевої продукції)

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ У ПУНКТАХ ПРОПУСКУ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Відповідно до статті 589 Митного кодексу України держава відповідно до законодавства гарантує забезпечення прав посадових осіб та інших працівників

органів доходів і зборів на охорону праці під час виконання ними своїх службових (трудових) обов'язків, на проходження медичних оглядів, а також на пільги та компенсації за роботу у важких та шкідливих умовах.

З початку 2019 року передбачається реформування системи управління охороною праці відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 989-р «Про схвалення Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні та затвердження плану заходів щодо її реалізації».

Результати проведення аналізу матеріалів розслідування нещасних випадків на виробництві свідчать, що більшість заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, полягає у проведенні позапланових інструктажів з питань охорони праці. Такий однотипний підхід до розв'язання проблеми без усунення причин настання нещасних випадків призводить до їх повторення.

Існуючі проблеми з підготовкою фахівців з питань безпеки та гігієни праці призводять до дефіциту кваліфікованих кадрів, які повинні забезпечувати організацію запобіжних заходів для створення належних, безпечних і здорових умов праці.

Серед основних нерозв'язаних проблем залишаються недостатнє фінансування заходів з безпеки та гігієни праці, низька якість експертизи з безпеки та гігієни праці.

На сьогодні в Україні відсутній механізм економічної мотивації роботодавців та працівників до створення більш безпечних і здорових умов праці, а отже, до запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням та аваріям.

Під час митного огляду автотранспортних засобів та замороженої плодоовочевої продукції, що ними перевозиться, відбувається пересування працівників, що вимагає дотримання вимог безпеки, пов'язаних з дорожнім рухом та проведенням організаційних процедур. Тому ряд вимог з охорони праці стосується саме безпеки руху працівників. Зокрема:

- під час дощу, снігу, ожеледиці необхідно бути обережним при вході (виході) до кабіни автомобіля, у причіп тощо;
- наближатися до автотранспортних засобів можна лише після повної їх зупинки;

- швидкість руху автотранспорту по території митної зони не повинна перевищувати 10 км/год, а в приміщеннях – 5 км/год;

- в'їзд (виїзд) на місце огляду здійснюється з дозволу та під наглядом відповідальної особи-інспектора (керівника дільниці).

Під час організації митного огляду необхідно дотримуватися ряду вимог, що попереджають травмування працівників:

- користуватися спеціальними помостами, естакадами, площадками або інвентарними драбинами;

- переносити інструмент та технічні засоби контролю в спеціальній сумці зі шлейкою, що одягається на плече;

- зливати паливо дозволяється в спеціально відведених місцях, де виключена можливість його спалахування;

- у разі виникнення підозри про порушення герметичності газової системи (запах газу, характерний звук) під час огляду газобалонних транспортних засобів, митний огляд потрібно припинити до усунення несправностей власником автотранспорту;

огляд двигунів, приладів, електрообладнання дозволяється проводити тільки після провітрювання протягом 3 хв простору під капотом, відсіку для балонів, багажних відділень.

ВИСНОВКИ

Зовнішньоекономічна політика нашої держави має виконувати основне завдання – стимулювати чи обмежувати експорт або імпорт замороженої плодоовочевої продукції, для досягнення економікою країни певних переваг на світовому ринку і на захист внутрішнього ринку від конкуренції іноземних товарів. Наявність відповідного національного правового забезпечення та уніфікованість його щодо правил міжнародної торгівлі, створюють певні особливості у здійсненні зовнішньої торгівлі. Чим більше національна законодавча база, яка регулює зовнішню торгівлю, наближена до світової, тим менше чинників, пов'язаних з національними обмеженнями, які впливають на розробку експортно-імпортних стратегічних рішень.

Заморожена плодоовочева продукція, що переміщується через митний кордон України, разом з її упаковкою та маркуванням, транспортними засобами, якими вони переміщується через митний кордон, а також документи на ці товари і транспортні засоби пред'являються для контролю митним органам у незмінному стані в пунктах пропуску через митний кордон України та в інших місцях митної території України, встановлених митними органами для здійснення митного контролю та оформлення, не пізніше ніж через три години після прибуття зазначених товарів і транспортних засобів у пункт пропуску. Особи, які переміщують партію замороженої плодоовочевої продукції через митний кордон України, подають митним органам документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю.

Вимоги до оформлення і використання митних декларацій, на підставі яких декларуються товари, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України підприємствами, та інші товари, що відповідно до законодавства України декларуються шляхом поданням митної декларації, передбаченої для підприємств, а також порядок внесення змін до митних декларацій, їх відкликання та визнання недійсними встановлені Положенням про митні декларації, яке затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій».

Здійснення органами доходів і зборів (їх структурними підрозділами) аналізу, виявлення та оцінки ризиків, у тому числі з використанням інформаційних технологій, для визначення форм та обсягів митного контролю включають:

- 1) виявлення умов і факторів, що впливають на виникнення ризиків;
- 2) визначення областей ризику – згруповані об'єкти аналізу ризику, щодо яких існує потреба у застосуванні окремих форм митного контролю або їх сукупності;
- 3) визначення індикаторів ризику – критерії із заданими наперед параметрами, використання яких дає можливість здійснювати вибір об'єкта контролю, що становить ризик;

4) здійснення оцінки імовірності виникнення ризиків та можливої шкоди у разі їх проявлення.

7. Зовнішньоторговельна операція часто не передбачає, що сторони контракту є резидентами країн з адаптованими одна до одної нормами національного митного законодавства, тому національні розбіжності тарифного та нетарифного важелів регулювання зовнішньої торгівлі породжують ризики митного контролю та митного оформлення.

Недостатня обізнаність експортера чи імпортера (сторін контракту) та перевізника з основними вимогами щодо процедур перетину митного кордону, виконання митних формальностей під час оформлення експорту та імпорту товару, особливостями митного контролю під час перевезення певних категорій товарів національною митною територією країни – ось джерела виникнення ризиків, які є наслідком недостатньої інформаційної підготовки всіх учасників зовнішньоторговельної угоди.

Суттєве джерело виникнення ризику – це непередбачувана учасниками зовнішньо-економічної операції зміна національного порядку та правил митного контролю й митного оформлення окремих видів товарів у країнах експорту, транзиту й імпорту, що тягне за собою порушення термінів виконання зобов'язань за контрактом або унеможливорює виконання перевезень товару та його митного оформлення тощо. Таке джерело ризику є об'єктивним, бо не залежить від волі учасників угоди, але зменшити його негативний вплив на ефективність виконання зовнішньоторговельної операції можливо шляхом оперативного обміну інформацією між учасниками зовнішньоторговельної операції.

Наслідками виникнення ризиків митного контролю та митного оформлення можуть бути втрата часу (невиконання термінів здійснення зовнішньоекономічної операції), фінансові збитки (санкції за несвоєчасне виконання вимог контракту, витрати на отримання додаткових дозвільних документів) або складання протоколу про порушення митних правил, що у свою чергу, призводить до адміністративного штрафу або до розгляду справи у суді, за рішенням якого може бути накладено адміністративний штраф на порушника або товар і транспортний засіб буде конфісковано на користь держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз ризиків у митній справі : навчальний посібник / Г. Ю. Разумей, М. М. Разумей. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2017. – С. 36-49, 186-170. ISBN 978-966-328-131-5
2. Спеціальна митна статистика: електронний ресурс http://sfs.gov.ua/mytna_statystyka/express-dovidky/305877.html
3. Митний Кодекс України
4. Орлова Н. Я. Заморожені плодоовочеві продукти: проблеми формування асортименту та якості : Моногр. / Н. Я. Орлова, С. О. Белінська; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К., 2005. - 336 с. - Бібліогр.: с. 321-335. - укр.
5. Постанова КМУ від 21.05.2012 № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій»
6. Закон України «Про Митний тариф України»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18>
7. Наказ Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684 «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю»: електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1021-15>
8. Звіт про роботу Волинської митниці ДФС: Електронний ресурс <http://vl.sfs.gov.ua/diialnist/plani-ta-zviti-roboti/367032.html>
9. Наказ «Про внесення змін до наказів начальника Луцького прикордонного загону від 15.03.2018 № 68-ОД, від 15.03.2018 № 69-ОД, від 14.03.2018 № 70-ОД, від 19.03.2018 № 71-ОД» від 10.09.2019 року № 271-ОД
10. Технологічна схема пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон у міжнародному пункті пропуску для автомобільного сполучення «Ягодин»
11. Охорона праці в органах Державної фіскальної служби України: навчальний посібник / Гусятинська Н.А., Чорна Т.М., Дашковська О.В. за

редакцією Н.А. Гусятинської. – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – 326 с.

12. Закон України «Про охорону праці». Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#n3>

13. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 №989-р Електронний ресурс: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-reformuvannya-sistemi-upravlinnya-ohoronoyu-praci-v-ukrayini-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shchodo-yiyi-realizaciyi>

АНОТАЦІЯ

на магістерську роботу

Особливості оформлення та ризики при переміщенні через митний кордон України замороженої плодоовочевої продукції

Дипломна робота на здобуття ОКР Магістр за спеціальністю 101 «Екологія».

Рівненський державний гуманітарний університет.

Рівне 2020 р.

Дипломна робота виконана з метою аналізу, визначення та узагальнення методів оформлення та ризиків при переміщенні через митний кордон України замороженої плодоовочевої продукції.

Написання роботи проводилося шляхом аналізу чинної законодавчої бази України про переміщення товарів через державний кордон України, а також з врахуванням публічної інформації, опублікованої на сайтах державних органів влади.

Ключові слова: митний контроль, прикордонний контроль, митниця, заморожена плодоовочева продукція, ризик.

Особенности оформления и риски при перемещении через таможенную границу Украины замороженной плодоовощной продукции

Дипломная работа выполнена с целью анализа, определения и обобщения методов оформления и рисков при перемещении через таможенную границу Украины замороженной плодоовощной продукции.

Написание работы проводилось путем анализа действующей законодательной базы Украины о перемещении товаров через государственную границу Украины, а также с учетом публичной информации, опубликованной на сайтах государственных органов власти.

Ключевые слова: таможенный контроль, пограничный контроль, таможня, замороженная плодоовощная продукция, риск.

Features and Risks of Frozen Fruit and Vegetable Products Crossing the Customs Border of Ukraine

The graduate work performed with the purpose of analysis, definition and generalization methods of registration and risks in moving of frozen fruit and vegetable products across the customs border of Ukraine.

The work was carried out by analyzing the current legislative framework of Ukraine on the movement of goods across the state border of Ukraine, as well as taking into account public information published on the websites of state authorities.

Keywords: customs control, border control, customs, frozen fruits and vegetables, risk.